

Lietuvos mokinių neformaliojo švietimo centras vykdo projektą „Ugdymo karjerai ir stebėsenos modelių sukūrimas ir plėtra bendrajame lavinime ir profesiniame mokyme“ Nr.

VP1-2.3-ŠMM-01-V-01-002. Projekto tikslas – siekti Nacionalinės profesinio orientavimo sistemos plėtros ir dermės, užtikrinant ugdymo karjerai tęstinumą ir prieinamumą bei lygias galimybes visiems švietimo sistemos dalyviams. 2013 metų sausio mėnesį baigti karjeros specialistų mokymai ir įdarbinimai. Projekto veikloms įgyvendinti įdarbinti 919 karjeros koordinatoriai ir 102 karjeros konsultantai. Su mokyklomis pasirašytos 786 sutartys.

Projektas inicijuoja karjeros planus, kurie yra naujovė švietimo sistemoje. Karjeros planas yra veiksmų seka, padedanti siekti karjeros tikslų. Apima savęs pažinimo ir karjeros veiklų išdėstymą laike bei numato išteklius toms veikloms įgyvendinti. Daugelyje mokyklų vyksta įvairios veiklos ugdančios mokinių karjeros kompetencijas. Karjeros planas padės susisteminti ir reflektuoti įgyjamas patirtis.

Daugelis sėkmingų žmonių įvardindami pačią pagrindinę charakterio savybę padėjusią jiems susikurti sėkmę mini gebėjimą padaryti tai, ką reikia padaryti. Mokinys galbūt ir nesuprastų, jog net paprastas darbas toks kaip žolės pjovimas gali padėti ugdyti šią savybę. Karjeros planai padeda atrasti ryšius tarp kasdieninių veiklų ir įvairių karjeros kompetencijų. Karjera nėra procesas, kuris prasidės kažkada po studijų baigimo. Karjeros kompetencijas galima ugdyti jau šiandien išsikeliant ir įgyvendinant įvairius tikslus, lankant būrelius, dalyvaujant įvairių jaunimo organizacijų veikloje, savanoriaujant.

Rinkos ekonomika, globalizacija teikia mokiniams daug šansų, tačiau daugėja ir pavojų. Kadangi ateitį nuspėti ir suplanuoti darosi vis sunkiau, svarbu išugdyti gebėjimą lanksčiai reaguoti į pokyčius, prisitaikyti prie kintančių aplinkybių ir gebėjimą reikalui esant pačiam imtis iniciatyvos.

Karjeros plano nauda mokytojui yra ta, jog jis turės sistemą tikslingai padedančią vienoje vietoje fiksuoti mokinio karjeros kompetencijas. Mokiniui nauda yra ta, jog jis pradės objektyviau save pažinti ir vertinti. Supras, jog vertingos yra ne tik žinios, bet ir įvairios kitos patirtys. Plano pildymas padeda matyti stipriąsias bei savo silpnąsias puses, kiek ir kokių jie turi įgūdžių, kiek ir kokių reiktų įgyti. Į karjeros planą yra surašoma tikslinė informacija apie pasiekimus, gautus apdovanojimus, siekius, vertybes, dominančias profesijas. Jis susistemina visą reikiamą informaciją, kuria galime remtis rinkdamiesi studijas ir profesiją.

Geriau suprasdamas, kam jam reikalingos vienokios ar kitokios žinios ir kaip jas įgyti, mokinys mažiau blaškysis, priims teisingesnius sprendimus dėl mokymosi kryptių, studijų programų, profesijų, darbą siūlančių skelbimų – tokiu būdu patirs mažiau nusivylimų ir streso, taupys savo ir kitų laiką bei valstybės švietimui skirtus pinigus.

Galvojimas apie ateitį bus labiau koncentruotas į konkrečių veiksmų atlikimą, domėjimąsi pasirinktomis sritimis. Mokinys įpras sisteminti svarbią informaciją reikalingą orientuojantis darbo pasaulyje. Išmoks dirbti su tikslais, juos analizuoti, kurti jų įgyvendinimo planą ir reguliariai peržiūrėti progresą, atlikti reikiamas korekcijas.

Karjeros planai plačiai naudojami visame pasaulyje. Daugelyje šalių karjeros planas yra pagrindas CV rašymui. Kai kurie darbdaviai mielai susipažįsta ir su pačiu karjeros planu. Darbdaviui ruošiant informaciją apie save tai bus puikus ramstis padedantis atsirinkti reikiamą informaciją, nes dažnai pamirštame ar net nepagalvojame, jog kažkurios mūsų patirtys gali būti įdomu darbo pasaulyje.

Karjeros planus, turėtų pasirengti kuo didesnis kiekis moksleivių, jie yra paruošti 5-12 klasių moksleiviams. Karjeros plano pildymas - ne vienkartinis veiksmas, o procesas, kuris gali būti kūrybiškas, lankstus ir kiekvienas mokytojas bei karjeros specialistas gali drąsiai koreguoti karjeros planą pagal savo supratimą. Tačiau jei norime kiekvieną grafą užpildyti išsamiau, patirdami, ką reiškia kiekvienas rašomas žodis, galime pasitelkti kūrybiškumą, pasisemti idėjų iš Mokytojo ir Mokinio knygų. Karjeros planų turinys yra derinamas su bendrąją ugdymo programa. Tai gali būti puikus užsiėmimas klasių auklėtojams klasių valandėlių metu. Daugybė karjeros plano dalių sutampa su etikos, ekonomikos ir kitomis pamokomis, tad plano pildymas gali būti integruotas į šias pamokas, Darbą su karjeros planais organizuoja mokyklos karjeros koordinatorius ir mokyklą atvykstantis karjeros konsultantas, tad kiekvienas mokytojas ir klasės auklėtojas gali kreiptis pagalbos į juos.

Karjeros planų pavyzdžius ir jų pildymo instrukcijas galite rasti svetainėje www.mukis.lt skyrelyje skirtame mokytojams prie metodinės medžiagos.

PIT-o profesijos patarėja,

ugdymo karjerai koordinatorė

Stasė Stulginskienė